

YEREL YÖNETİM REFORM TASLAĞI

Türk-İş Dergisi, Mart-Nisan 2003

Yıldırım Koç
Genel Başkan Danışmanı

Ülkemizde yıllardır tartışılan ve 58. ve 59. Hükümetlerin programlarında yer alan yerel yönetim reformuna ilişkin beş yasa tasarısı-taslağı, sivil toplum örgütleriyle hiçbir ön görüşme ve ortak çalışma yapılmadan, Nisan ayı başlarında ortaya çıktı. Bu tasarılar-taslaklar şunlardır:

- Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı
- Belediye Kanun Taslağı
- Büyükşehir Kanun Taslağı
- İl Özel İdaresi Kanun Taslağı
- Belediye ve İl Özel İdaresi Gelirleri Kanun Taslağı.

Yerel Yönetim Reformu çerçevesinde sivil toplum örgütleriyle hiçbir ön görüşme ve ortak çalışma yapılmadan hazırlanan tasarılar, özellikle ülkemizin önemli tehditlerle karşı karşıya bulunduğu günlerde Türkiye Cumhuriyeti'nin üniter devlet yapısının ve sosyal devletin korunması açısından ve işçiler-memurlar-sendikalar açısından sakınca yaratan noktalar şöyle özetlenebilir:

- Merkezi idarenin görevleri ciddi biçimde kısıtlanmıştır; eğitim ve sağlık başta olmak üzere, birçok görev, yerel yönetimlere devredilmiştir. Merkezi idarenin görevleri yalnızca sıralanıp belirtilenler iken, diğer tüm görevlerin yerel yönetimlere ait olduğu ifade edilmiştir. **Taşra teşkilatları kaldırılarak, personeli, malvarlığı ve görevleri il özel idarelerine devredilecek olan bakanlıklar** şunlardır: Dışişleri Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Tarım Bakanlığı, Ulaştırma ve Haberleşme Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Orman ve Çevre Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Bayındırlık Bakanlığı.
- Köy Hizmetleri Gn.Md. kapatılmaktadır.
- Karayolları Gn.Md., DLH Gn.Md., Afet İşleri Gn.Md., Devlet Su İşleri Gn.Md. ve diğer bazı genel müdürlüklerin ne olacağına ilişkin açık bir düzenleme yoktur. Bu kuruluşlar, bakanlıkların bağlı ve ilgili kuruluşları listelerinde yer almamaktadır. İl özel idaresinin yetkileri bu genel müdürlüklerin çalışma alanlarını da kapsamaktadır. Bu kuruluşlar da, büyük olasılıkla, tasfiye edilecektir.
- Ereğli Kömür Havzası Amele Birliği Biriktirme ve Yardım Sandığı Başkanlığı'nın tasfiye edilmesi söz konusudur.
- Yerel yönetimlere, kendi personelini alma yetkisi verilmektedir.
- **Bu düzenlemelerin işçiler açısından hiçbir yararı yoktur. Tam tersine, önemli sakıncalar söz konusudur. Bu düzenlemelerle, işçi-memur-sözleşmeli personel alımında, terfiinde, ödüllendirilmesinde ve cezalandırılmasında keyfilikler yaygınlaşacak, çok sayıda işçi işten çıkarılarak, bölgeler arasında işçi ücret farklılıkları artacak, bugüne kadar ücretini ve diğer ödemelerini düzenli olarak alabilen işçilerin haklarının ödenmesinde önemli sorunlar yaşanacaktır. Ayrıca, işkolu tespit davaları nedeniyle toplu sözleşmelerde önemli aksamalar olacaktır. Belediyelerde personel harcamalarının belediye bütçesinin yüzde 30'unu geçmemesi, ücret ve aylık artışlarının kısıtlanmasına yol açacaktır. Belediyeler ve il özel idareleri, sendikal örgütlenmeye müdahale edecekler ve daha yaygın biçimde taşeron kullanarak sendikaların gücünü azaltacaklardır.**
- Merkezi idarenin yerel yönetimler üzerindeki vesayet yetkisi kaldırılmaktadır.
- Yerel yönetimlerin mali kaynakları artırılmakta ve ayrıca kendilerinin vergi alma hakkı tanınmaktadır.
- Yerel yönetimlerin kendi aralarında bölgesel birlikler kurmaları mümkün kılınmaktadır.
- İl özel idaresinin başında günümüzde **vali** varken, öngörülen çok güçlü ve yetkili il özel idaresi yapısında işin başında **il özel idaresi meclis başkanı** getirilmektedir.

- Hazineye ve kamu kurum ve kuruluşlarına ait olup kullanılmayan araziler bedelsiz olarak belediyelere devredilmektedir.
- Belediyelerin zabıta kuvvetlerinin yetkileri artırılmaktadır; büyükşehir belediyelerinin ve il özel idarelerinin zabıta kuvvetleri kurma izni verilmekte; il özel idarelerine özel güvenlik kuvveti oluşturma hakkı tanınmaktadır.
- **Bu düzenlemeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin üniter devlet yapısını büyük ölçüde zayıflatacak, 81 eyalet yaratacaktır. Etnik kimlik ve siyasal görüşlere göre bölgesel yapılanmalar ortaya çıkacaktır.**
- **Halka sunulan hizmette önemli aksamalar yaşanacak ve özellikle makine-teçhizat alımlarında maliyetler önemli ölçüde artacaktır.**
- **Bu düzenlemeler daha fazla demokrasi anlamına gelmemektedir. Aksine, yerel düzeyde etkili olan çeşitli güçler, istediklerini daha kolayca yerine getirebilecektir.**
- **Bu düzenlemeler, yolsuzlukların ve israfın azalacağı anlamına gelmemektedir. Devlet denetiminin azaltıldığı koşullarda, yolsuzluklarda ve israfa artış söz konusu olabilir.**
- **Bu düzenlemeler, her yörede yalnızca o yörenin insanların işe alınmasına yol açarak, ülkemizin farklı bölgelerindeki insanların başka bölgelerde kamu görevi yaparak daha iyi kaynaşmalarına ve böylece ulusal bütünleşmenin daha da güçlenmesine engel olacaktır.**
- **Bölgesel eşitsizliklerin azaltılabilmesinin yolu, merkezi idarenin güçlü ve olumlu biçimde müdahaleci olmasından geçmektedir. Önerilen düzenlemelerde, bugüne kadar ihmal edilmiş bölgelerin imkanları daha da daralacak, bölgesel eşitsizlikler artacak, bunun toplumsal ve siyasal sonuçları ise çok olumsuz olacaktır.**
- **Türkiye'de birçok sorun ülke düzeyinde planlama ve bölgesel düzeyde uygulama ile aşılabılır. Yalnızca kendi ili ile sınırlı düşününlerin sorun çözmesi mümkün değildir.**

MERKEZİ YÖNETİMİN GÖREVLERİ

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısında merkezi yönetimin görevleri ayrıntılı olarak sayılmakta ve yalnızca bu sayılanlarla sınırlandırılmaktadır. Ancak, bu görevlerin belirlenmesinde bazı maddelerde Anayasa değişikliklerinin gerekli olduğu belirtilmektedir. Tasarıya göre, merkezi yönetimin görevleri şunlardır:

- “(a) Adalet, savunma, güvenlik, istihbarat, dış ilişkiler ve dış politika hizmetleri,
- “(b) Maliye, hazine, dış ticaret, gümrük hizmetleri ile piyasalara ilişkin düzenleme ve denetleme hizmetleri,
- “(c) Ulusal düzeyde haberleşme ve ulaşım hizmetleri,
- “(d) Milli eğitimde eğitim ve öğretim birliğini sağlama, müfredatı belirleme ve geliştirme hizmetleri ile yüksek öğretim, ulusal düzeyde bilim ve teknolojinin geliştirilmesi, ulusal ve uluslararası düzeydeki gençlik ve spor organizasyonu hizmetleri”
- “(e) Ulusal düzeyde koruyucu sağlık, üretim sağlığı ve ana çocuk sağlığı hizmetleri,
- “(f) Ulusal ve bölgesel düzeyde çevrenin, ekolojik dengenin ve gıda güvenliğinin korunması ve geliştirilmesi hizmetleri,
- “(g) Din hizmetleri,
- “(h) Sosyal güvenlik hizmetleri,
- “(ı) Tapu kadastro, nüfus ve vatandaşlık hizmetleri,
- “(i) Acil durum yönetimi ve sivil savunma ile ilgili ulusal düzeyde yapılması gereken hizmetler,
- “(j) Ulusal ve bölgesel düzeyde olmak üzere ormanların korunması, geliştirilmesi ve yönetimi hizmetleri,
- “(k) Ulusal ve bölgesel düzeyde yürütülmesi gereken enerji ve madenlerle ilgili hizmetler,
- “(l) Ulusal ve bölgesel kalkınma planlarının hazırlanması ve uygulanmasına ilişkin hizmetler ile bölgeler arasındaki gelişmişlik farklılıklarını gidermeye yönelik kalkınma program ve projelerinin uygulanmasına dair hizmetler,
- “(m) Ulusal ve bölgesel düzeyde bilgi toplama, araştırma yapma, istatistik ve standardizasyon hizmetleri,
- “(n) Vakıflarla ilgili olarak ulusal düzeyde yapılması gereken yönetim ve denetime ilişkin hizmetler,
- “(o) Yerel yönetimlere teknik ve mali yardımda bulunma, rehberlik yapma ve eğitim desteği sağlama hizmetleri.”

(Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı, M.4)

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının bu maddesinde açıkça belirtilmeyen tüm görevler, yerel yönetimlere devredilmiştir. Bu durum, aşağıda belirtildiği gibi, taşra teşkilatı olmayacak bakanlıklar listesinde de açıkça görülmektedir.

YEREL YÖNETİMLERİN GÖREVLERİ

Merkezi yönetimin görevleri tek tek sıralanmaktadır. Buna karşılık, yerel yönetimlerin görevleri şöyle tanımlanmaktadır:

“Merkezi yönetim tarafından yürütülmesi öngörülenlerin dışındaki görev ve hizmetler ile kanunlarda öngörülen ve açıkça başka bir kuruluşa verilmeyen her türlü mahalli ve müşterek mahiyetteki görev ve hizmetler yerel yönetimler tarafından yerine getirilir.” (**Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı**, M.5)

“Merkezi yönetim birimleri, yerel yönetimlerin sorumluluk alanlarına giren görev ve hizmetler için yerel düzeyde ayrıca teşkilat kuramaz ve doğrudan harcama yapamaz.” (**Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı**, M.6)

Bu çerçevede, Bakanlıklar, taşra teşkilatı olanlar ve olmayanlar olarak sınıflandırılmaktadır. Taşra teşkilatı olan bakanlıklar şunlardır: Adalet Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı.

Birinci seçenekte taşra teşkilatı olmayan bakanlıklar şunlardır (Bu bakanlıkların taşradaki görevleri yerel yönetimlere devredilmektedir): Dışişleri Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Tarım Bakanlığı, Ulaştırma ve Haberleşme Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Orman ve Çevre Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Bayındırlık Bakanlığı.

İkinci seçenekte taşra teşkilatı olmayan bakanlıklar şunlardır (Bu bakanlıkların taşradaki görevleri yerel yönetimlere devredilmektedir): Dışişleri Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Haberleşme (Enformasyon) Bakanlığı, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Pehirleşme, Yerleşme ve Çevre Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı.

(**Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı**, I ve II Sayılı Cetveller)

Belediyelerin görevleri sıralanırken, şöyle denilmektedir:

“Belediye, beldenin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimini sağlamak, mahalli ortak ihtiyaçları karşılamak amacı ile, aşağıda sayılan görevlerle sınırlı olmamak üzere, genel yetkili ve görevlidir.” (**Belediyeler Kanunu Taslağı**, M.12)

İl özel idarelerinin görevleri sıralandıktan sonra, şöyle denilmektedir:

“İl özel idaresi, bu kanunla açıkça verilen görevler dışında, il içinde, belediye ve mücavir alan sınırları dışında il ölçeğinde, bayındırlık ve imar, eğitim, ulaşım, genel sağlık ve çevre sağlığı ve çevre koruma, sosyal yardım, tarım, hayvancılık, kültür, sanat ve turizm, ekonomi, spor ve esenlik konularında, kanunla açıkça, merkezi idare kuruluşlarına verilmemiş olan hizmetleri yerine getirir, bu alanlarda yatırım yapar, koordinasyon sağlar, yürütülen tüm yerel hizmetlere ilişkin konularda, il ölçeğinde politika, ilke, standart ve hedef belirleme, diğer yerel yönetimleri destekleme, yardım etme görev ve yetkisine sahiptir.” (**İl Özel İdaresi Kanun Taslağı**, M.4, son fıkra)

Bu düzenleme çerçevesinde, il özel idarelerinin durumu aşağıda özetlenmektedir:

“Milli eğitim, sanayi, bayındırlık, kültür, turizm, tarım, orman ve sağlığa ait görev, yetki, personel, araç, gereç, taşınır ve taşınmaz malların il özel idarelerine... devri ve tasfiyesi, bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren en geç altı ay içinde Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek esas ve usullere göre gerçekleştirilir.” (**Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı**, Geçici Madde 1/a)

İl özel idarelerinin açıkça sayılarak belirtilen görevleri, İl Özel İdaresi Kanun Taslağı'nın 4. Maddesinde (1) eğitim hizmetleri, (2) sağlık ve sosyal yardım hizmetleri, (3) gençlik, spor, kültür ve turizm hizmetleri, (4) tarım, ekonomi ve ticaret hizmetleri, (5) çevre, orman ve ağaçlandırma hizmetleri, (6) planlama ve imar faaliyetleri, (7) inşaat, bayındırlık ve altyapı hizmetleri olarak sınıflandırılmış ve ayrıntılandırılmıştır. Bunların bazıları aşağıda sunulmaktadır:

“2. Sağlık ve sosyal yardım hizmetlerine ilişkin görevleri:

“a. Sağlık Bakanlığınca belirlenecek standartlara göre hastane, dispanser, sağlık ocağı, sağlık evi gibi teşhis ve tedavi merkezleri ile acil yardım servisleri kurmak ve işletmek; çocuk yuvası, kreş, gündüz bakımevi, yetiştirme yurdu, huzurevi, aşevi ve benzeri yerler açmak, işletmek, işlettirmek, sağlık konusunda halkı eğitici faaliyetlerde bulunmak...”

4. Tarım, ekonomi ve ticaret hizmetlerine ilişkin görevleri:

“a. Tarımsal varlığın geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak, bu konuda üreticilerle işbirliği yapmak, onlara yardımcı olmak ve eğitimlerini sağlamak; hastalık ve zararlılarla mücadele etmek; topum temizleme ve ilaçlama tesisleri kurmak, işletmek ve işlettirmek; hayvan varlığının ıslahı ve geliştirilmesi amacıyla aşılama, tohumlama ve benzeri hizmetler yürütmek, gerekli tesisleri kurmak; örnek uygulama alanları oluşturmak, Tarım ve Köyşleri Bakanlığının izni ile devlete ait çiftlik ve haraların yönetimini üstlenmek;
“b. Çayır, mer’a ve otlakları iyileştirmek, bakımlarını sağlamak, yenilerini meydana getirmek...”

5. Çevre, orman ve ağaçlandırma hizmetlerine ilişkin görevleri:

“d. Erozyonla mücadele etmek, doğal hayvan ve bitki varlığını zenginleştirici faaliyetler yürütmek; orman, koruluk ve fidanlıklar kurmak, halka ve kamu kuruluşlarına ücretli veya ücretsiz fidan sağlamak; ağaçlandırma çalışmaları yapmak, yabani ağaçları aşılıyarak yararlı hale getirmek
“e.... il sınırları içindeki milli parkların yönetimini üstlenmek;
“f. Belediye ve mücavir alan sınırları dışında yangınla mücadele etmek, gerektiğinde itfaiye teşkilatı kurmak ve bu konuda belediye ve köylerle işbirliği ve yardımlaşmada bulunmak.”

7. İnşaat, bayındırlık ve altyapı hizmetlerine ilişkin görevleri:

“(a) Belediye ve mücavir alan sınırları dışında köy yolları, arazi yolları, yayla yolları, orman yolları, tarihi ve turistik yerlere ulaşım yolları ile bu yollar üzerindeki köprü ve diğer sanat yapılarını yapmak, bunların bakım ve onarımlarını sağlamak ve bu yollar üzerine trafik işaret ve levhaları koymak, görev alanı içinde otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek,
“(b) Köylerle işbirliği yapmak suretiyle belediye ve mücavir alan sınırları dışındaki yerleşim birimlerine içme ve kullanma suyu temin etmek, kanalizasyon yapmak, tesislerin yapım, bakım ve onarımlarını sağlamak,
“© Belediye ve mücavir alan sınırları dışında iskele, barınak, rıhtım, mendirek ve ulaşım kanalları yapmak, yaptırmak, işletilmesini ve bakımlarını sağlamak, yakın sahiller arasında kayıt, feribot ve benzeri taşıtları işletmek ve işlettirmek,
“(d) İlde afete uğrayanların geçici olarak barındırılmaları ve zorunlu ihtiyaçlarının karşılanması ile ilgili tedbirler almak...” (İl Özel İdaresi Kanun Taslağı, M.4/7)

İL ÖZEL İDARESİNİN YÖNETİMİ

Günümüzde il özel idaresinin yürütme görevi valiye verilmiştir. Öngörülen tasarıda, bu yetki validen alınarak, il meclisinin kendi üyeleri arasından seçeceği **il özel idaresi meclis başkanı**na devredilmektedir.

“İl özel idaresinin genel karar organı İl Meclisi’dir... İl meclisi, dönem başı toplantısında, kendi üyeleri arasından bir meclis başkanı ve iki meclis başkan vekili... seçer.” (İl Özel İdaresi Kanun Taslağı, M.6)

“İl özel idaresi meclis başkanı aynı zamanda encümen başkanıdır.” (İl Özel İdaresi Kanun Taslağı, M.7)

“İllerde valinin başkanlığında, il meclis başkanı, ilçe kaymakamları ve belediye başkanları ile vali tarafından gerekli görülen merkezi ve yerel yönetim hizmet birim amirlerinden bir il koordinasyon kurulu oluşturulur.” (İl Özel İdaresi Kanun Taslağı, M.12)

İL ÖZEL İDARESİ ZABITASI

İl özel idaresi kendi özel zabıtasını ve kendi özel güvenlik teşkilatını kurabilmektedir:

“İl özel idaresi, görev alanlarında alınan kararların uygulamalarını denetlemek ve gerekli yaptırımları uygulamak amacı ile zabıta teşkilatı kurabilir. İl özel idaresi zabıtası kendi içinde çevre, imar ve turizm gibi ihtisas kollarına ayrılabilir. İl özel idaresi, ayrıca, görev alanında doğal ve kültürel değerleri, tarihi eserleri, ören yerlerini, sit alanlarını korumak üzere 2495 sayılı Yasaya göre, özel güvenlik teşkilatı oluşturabilir.” (İl Özel İdaresi Kanun Taslağı, M.14)

BELEDİYE ZABITASI

Belediye zabıtasının yetkileri artırılmakta, büyükşehir belediyesinin ayrı bir zabıta teşkilatı kurması mümkün kılınmaktadır:

“Belediye zabıtası, beldenin düzenini, belde halkının sağlık ve esenliğini korumak, yetkili organların bu amaçla alacakları karar ve önlemlerin yürütülmesini sağlamak ve idari ceza yaptırımını gerektiren fiilleri takip etmekle yükümlü üniformalı bir kolluk kuvvetidir. Belediye zabıtası bünyesinde imar, çevre, trafik ve turizm gibi ihtisas birimleri oluşturulabilir...” (Belediyeler Kanunu Taslağı, M.58)

“Büyükşehir belediyesince trafik, turizm, çevre koruması ve diğer hizmetlerde istihdam edilmek üzere zabıta teşkilatı oluşturulur.” (Belediyeler Kanunu Taslağı, M.86)

TRAFİK HİZMETLERİNİN DEVRİ

Emniyet Genel Müdürlüğü'nün üstlendiği trafik hizmetleri belediyelere devredilmektedir:

“13.10.1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile Emniyet Genel Müdürlüğü'ne verilmiş olan trafik hizmetlerinin denetimi, yönetimi ve düzenlenmesi görevlerinin tamamı veya bir kısmı, belediye meclislerinin kararına istinaden yapılacak talep üzerine, İçişleri Bakanının onayı ile belediyelere devredilebilir.” (Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı, M.71)

BELEDİYELERİN ÖZERKLİĞİ

Yeni yasa ile, belediyeler merkezi idareden tamamiyle özerk hale getirilmektedir:

“Belediyeler, görevlerini yerine getirmek ve yetkilerini kullanmak bakımından özerktir. İdari denetim, özerklik ilkesinin özünü zedeleyecek şekilde düzenlenemez ve uygulanamaz.” (Belediyeler Kanunu Taslağı, M.3)

“Belediyenin mali denetimi, mali özerklik ilkesi gereği, işlemlerin hukuka uygunluğu ile sınırlıdır. Belediyelere, görevleri ile orantılı gelir sağlanır. Belediye hizmet giderlerine belde halkının da katılması esastır.” (Belediyeler Kanunu Taslağı, M.7)

BELEDİYE PERSONELİ

Belediyeler personel alımında ve ücretlendirmede bağımsız kılınmakta, personel harcamalarına sınır getirilmektedir:

“Belediyeler, belediye hizmetlerini yerine getirmek üzere memur, işçi ve sözleşmeli personel çalıştırabilir. Memur ve işçi kadroları, ünvanları, görev yetki ve sorumlulukları Devlet Personel Başkanlığının belirlediği ünvan standartlarına göre belediye meclisi tarafından kararlaştırılır.” (Belediyeler Kanunu Taslağı, M.54)

“Belediye personeline yapılacak olan; maaş, huzur hakkı, ücret, yolluk ve diğer ödemelerin toplamı, belediyenin son gerçekleşen bütçesine göre tahakkuk etmiş bütün gelirlerinin yeniden değerlendirme oranında artırılan miktarının yüzde otuzunu aşamaz.” (Belediyeler Kanunu Taslağı, M.61)

YEREL YÖNETİM BİRLİKLERİ

Bölgesel yerel yönetim birliklerinin kurulması mümkün kılınmaktadır:

“Yerel yönetimler belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile kendi aralarında Bakanlar Kurulu'nun izni ile birlik kurabilirler.” (Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı, M.58)

“Belediyeler ve diğer yerel yönetimler, ülke, bölge ve yerel düzeyde üzerlerine düşen bir veya birden çok hizmeti ortaklaşa yerine getirmek, ortak sorunlarına çözüm bulmak, ortak hak ve yararlarını korumak amacı ile kendi aralarında birlik kurabilir, kurulmuş olanlara katılabilirler.” (Belediyeler Kanunu Taslağı, M.95)

“Birlik tüzüğü'nün en az iki yerel yönetim kuruluşunun genel karar organları tarafından kabul edilmesinden sonra Bakanlar Kurulu kararı ile yerel yönetim birliği kurulur.” (Belediyeler Kanunu Taslağı, M.96)

DENETİM

Merkezi idarenin yerel yönetim üzerindeki denetim yetkisi özelleştirilebilmektedir:

“İl özel idareleri, belediyeler, yerel yönetim birlikleri ve bunların işletmelerinin hesap ve harcamaları mali yılın sonundan itibaren bir yıl içinde sonuçlanmak üzere İçişleri Bakanlığınca denetlenir. Bakanlık bu denetimi

kendi denetim elemanları ile yapabileceği gibi, bu amaçla faaliyet gösteren denetim şirketlerine veya mali müşavirlere de yaptırabilir.” (**Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı**, M.34)

YEREL YÖNETİMLERE MALİ KAYNAK

Yerel yönetimler vergi koyma hakkına kavuşmaktadır:

“Yerel yönetimlere görev ve sorumluluklarıyla orantılı gelir kaynakları sağlanır. Kanunun belirleyeceği alt ve üst sınırlar içinde kalmak kaydıyla, yerel yönetimler tarafından toplanacak vergi, resim ve harçların oran ve miktarlarını belirlemeye, yerel yönetimlerin genel karar organları yetkilidir.” (**Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı**, M.59)

HAZİNE ARAZİLERİNİN VE KAMU MALLARININ DEVRİ

Belediyelerin ve kamu kurum ve kuruluşlarının kullanılmayan arazileri bedelsiz olarak belediyelere devredilmektedir:

“Belediye sınırları içinde mülkiyeti Hazineye ait olan arsa ve araziler, üzerlerinde kamu malı olmalarını gerektirecek fiili bir tahsis olmadığı takdirde, bedelsiz olarak belediyelere devredilir.

“Belde sınırları içinde bulunan diğer kamu tüzel kişilerine ait arsa ve araziler de kamu malı olmalarını gerektirecek bir hizmete fiilen tahsisli olmadığı takdirde belediyenin görev ve yetkileri ile ilgili hizmetlerde kullanılmak üzere öncelikle belediyelere devredilir.” (**Belediyeler Kanunu Taslağı**, M.111)

SOSYAL DEVLET

Devletin ekonomik faaliyeti iyice daraltılmakta ve piyasa iyice yerli tekellere terk edilmektedir:

“Kamu kurum ve kuruluşları, piyasada rekabet şartları içinde üretilen mal ve hizmetleri haksız rekabet oluşturacak şekilde üretmez. Bu ilkeye aykırılık teşkil eden bütün birimler tasfiye edilir ve yenileri kurulamaz.” (**Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı**, M.3/h)

KÖY HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü ortadan kaldırılmaktadır:

“9.5.1983 tarihli ve 3202 sayılı Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunla kurulan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü... kaldırılmıştır.” (**Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı**, M.70)

“Kaldırılan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün görevleri; personel, araç, gereç, her türlü taşınır ve taşınmaz malları, bunlara ait ödeneklerle birlikte İstanbul dışında il özel idarelerine, İstanbul ilinde ise bu hizmetleri il hudutları dahilinde yapmak üzere İstanbul Büyükşehir Belediyesine devredilmiştir... Birinci fıkrada belirtilen tasfiye ve devir işlemleri Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek esas ve usullere göre üç ay içinde gerçekleştirilir.” (**Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı**, Geçici Madde 2)

EREĞLİ AMELE BİRLİĞİ'NİN TASFİYESİ

Ereğli Kömür Havzası Amele Birliği Biriktirme ve Yardım Sandığı'nın tasfiye edilmesi düşünülmektedir (**Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı**, III sayılı cetvel, bağlı kuruluşlar listesi)

SONUÇ

Beş kanun tasarısından oluşan yeni düzenlemeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin üniter devlet yapısının bütünlüğü ve sosyal devlet açısından çok büyük sakıncalar içermekte, işçilerin ve memurların sorunlarına yeni sorunlar eklemektedir. Bu konuda TÜRK-İP Başkanlar Kurulu'nun 4 Nisan 2003 günlü toplantısında alınan karar aşağıda sunulmaktadır:

“TÜRK-İP Başkanlar Kurulu, Mahalli İdareler Reformu adı altında, Türkiye Cumhuriyeti'nin üniter devlet yapısını ve merkezi idareyi ciddi biçimde zayıflatmaya, sosyal devlete büyük darbe indirmeye, birçok bakanlığın taşra teşkilatını ortadan kaldırmaya, çalışanları sözleşmeli personel statüsüne geçirmeye ve Köy Hizmetleri Gn.Md'nü ortadan kaldırmaya yönelik olarak hazırlanmış kanun tasarılarının temelden değiştirilmesini talep etmektedir.”